

Yrkesetiska regler för Svenska psykoanalytiska föreningen

1. Syfte och definitioner

- 1.1 Dessa yrkesetiska regler är beslutade av föreningsstämma i Svenska psykoanalytiska föreningen.
- 1.2 Reglerna är utformade för att:
 - 1.2.1 tjäna som stöd för enskild psykoanalytiker vid ställningstagande i yrkesetiska frågor.
 - 1.2.2 tjäna som grundval för föreningens och dess organs ställningstagande då etiken i en enskild psykoanalytikers handlande ifrågasatts.
 - 1.2.3 skydda patienter och övriga personer som omfattas av vår verksamhet mot icke ändamålsenliga eller skadliga åtgärder.
 - 1.2.4 bidra till att förtroendet för föreningens och dess medlemmars verksamhet upprätthålls.
- 1.3 Med psykoanalytiker avses i dessa regler medlem i Svenska psykoanalytiska föreningen samt utbildningskandidat som med skriftlig försäkran ålagt sig att följa dessa regler.
- 1.4 Patient är den gemensamma beteckningen för analysand och den som går i psykoterapi, annan behandling eller utredning.
- 1.5 Med utbildningskandidat avses person som antagits till eller går psykoanalytikerutbildning vid Svenska psykoanalytiska föreningens institut.

2. Grundläggande riktlinjer

- 2.1 Psykoanalytiker skall handla i enlighet med föreningens etiska regler och IPA:s Ethical Code.

Psykoanalytiker skall inte medverka i eller underlätta övergrepp på individens grundläggande mänskliga rättigheter såsom definierade i FN:s deklARATIONER om mänskliga rättigheter och i IPA:s policy om icke-diskriminering.

Psykoanalytiker samtycker genom sitt medlemskap i Svenska psykoanalytiska föreningen till att bli granskad av föreningens Etikråd i enlighet med den arbetsordning som gäller för rådet. Detta innefattar bl.a. att vid anmälan samarbeta med det Etiska rådet.

- 2.2 Psykoanalytiker skall vara väl förtrogen med hälso- och sjukvårdslagstiftning.
- 2.3 Medlemmar skall grunda sin verksamhet som psykoanalytiker på teoretiska och kliniska kunskaper i psykoanalys.
- 2.4 Psykoanalytiker skall i förhållande till patient:
 - 2.4.1 handla ansvarsfullt på sätt som gagnar patienten,
 - 2.4.2 visa respekt för dennes personliga integritet,
 - 2.4.3 visa återhållsamhet fysiskt, verbalt och socialt,
 - 2.4.4 arbeta enligt vetenskap och beprövad erfarenhet,
 - 2.4.5 iaktta sekretess och tystnadsplikt.
- 2.5 Psykoanalytiker skall uppträda på ett sådant sätt att förtroendet för föreningens verksamhet och psykoanalysen som vetenskaplig disciplin upprätthålls hos patienter och allmänhet.

3. Ansvar gentemot patienter och anhöriga

- 3.1 Vid behandlingens början skall psykoanalytiker förklara det psykoanalytiska/psykoterapeutiska arbetssättet och dess förutsättningar.
- 3.2 När ett mindre barn tas i behandling, måste förutsättningarna förklaras för och accepteras av vårdnadshavare, men också för barnet på ett för dess ålder och mognad lämpligt sätt.
- 3.3 Ekonomiska mellanhavanden får inte förekomma med patienter förutom betalning av överenskommet arvode.

- 3.4 Patientens behandlingskontakt är frivillig och patienten har sin fulla rätt att när som helst avbryta denna eller söka hjälp på annat sätt. Om så sker upphör alla tidigare överenskommelser att gälla.
- 3.5 När kontakten avslutas bör detta helst ske i samstämmighet mellan patient och psykoanalytiker. Om psykoanalytikern ensidigt avbryter kontakten måste patientens eventuella kvarstående behov av hjälp beaktas och om patienten så begär ges information om alternativa behandlingsmöjligheter.
- 3.6 Sexuell kontakt får inte förekomma med patienter eller patients anhöriga. Detta gäller även efter behandlingens avslutande. Ansvaret för att upprätthålla denna regel vilar ensidigt på psykoanalytikern.
- 3.7 Psykoanalytiker skall använda ett respektfullt språk i tal och skrift och får inte arbeta påverkad av alkohol eller andra droger.
- 3.8 Psykoanalytiker får inte arbeta om ålder eller sjukdom medför brister i kompetens och/eller omdömesförmåga.
- 3.9 Patientens medgivande krävs för kontakt med tredje part. Undantag gäller vid lagstadgad anmälnings- eller upplysningsplikt och vid handledning.
- 3.10 Patientens anonymitet skall skyddas i undervisnings- och forskningssammanhang. Vid publicering av patientmaterial ska patientens informerade samtycke ha inhämtats.
- 3.11 Psykoanalytiker skall säkerställa att dokumentation om patienter tas om hand vid egen allvarlig sjukdom eller död enligt Socialstyrelsens gällande föreskrifter om journalhantering och journalföring.

4. Ansvar gentemot utbildningskandidater

- 4.1 Medlem som är verksam i utbildningen skall beakta de kraftfulla känslöbindningar som kan uppkomma mellan elev och lärare och därför visa lämplig social återhållsamhet i dessa kontakter, dock med beaktande av att denna återhållsamhet ej får användas som maktmedel.
- 4.2 Information om utbildningskandidater skall behandlas med sekretess och användas endast av dem som har behov av den för utbildningen.
- 4.3 Handledning eller konsultation skall regleras med ett tydligt kontrakt.

5. Ansvar gentemot kollegor

- 5.1 Kommunikation med och om kollegor skall ske med omsorg och respekt. Kritik av en kollega skall framföras med eftertänksamhet och saklighet.
- 5.2 Det är förenligt med dessa yrkesetiska regler att en psykoanalytiker skriftligen informerar Etiska rådet om sin farhåga att en kollega befaras bryta mot dessa yrkesetiska regler.

6. Ansvar gentemot andra yrkesgrupper och allmänheten

- 6.1 Psykoanalytiker skall noga se till att villkor från tredjepart, till exempel arbetsgivare eller bidragande myndighet inte hindrar honom/henne att följa dessa yrkesetiska regler.
- 6.2 När psykoanalytiker uttalar sig offentligt som psykoanalytiker skall han/hon eftersträva saklighet och noggrannhet. Han/hon skall undvika sådan polemik som skadar föreningens syften, besinna tystnadsplikten och inte gå i svaromål på kritik från patient.
- 6.3 Marknadsföring av psykoanalytisk verksamhet skall vara vederhäftig.
- 6.4 Skulle psykoanalytiker anmodas av domstol att avge vittnesmål som hänför sig till förtroliga meddelanden från en patient, skall han/hon beakta vikten av att skydda patientens rätt till konfidentialitet såsom att informera domstolen om nödvändigheten av sekretess.

7. Ändring av yrkesetiska regler

För ändring av de yrkesetiska reglerna gäller enligt § 16.2.8 i föreningsstadgan beslut vid en föreningsstämma. Gällande lydelse och ändringsförslag skall medfölja kallelsen till föreningsstämman.

Beslutade vid föreningsstämman 2023-11-19